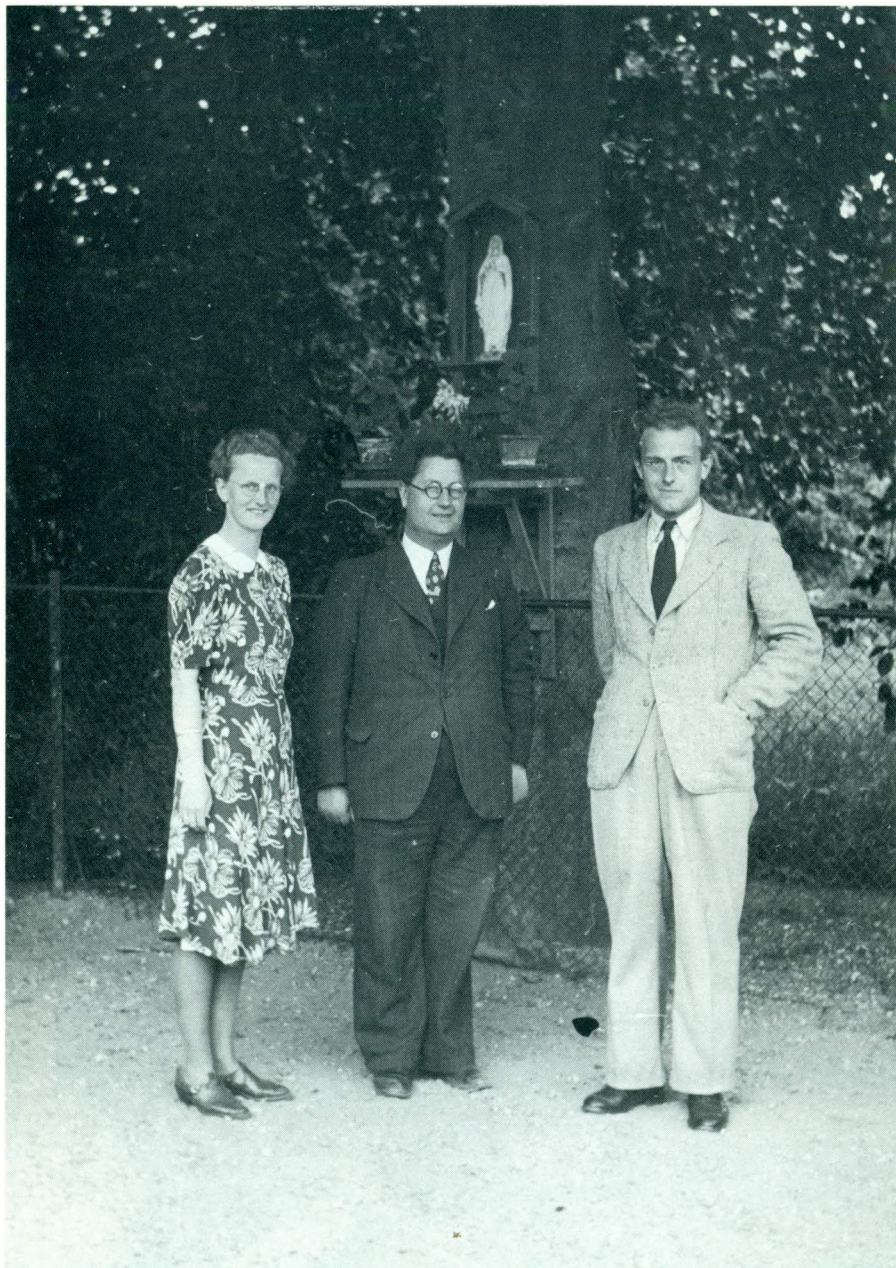

26-6-1940 - Bij de beukenboom met het Madonnabeeld.
Van links naar rechts: Jet Lenglet, Frans Fennis, Karel Blommensteijn.

De oorlogsjaren

De jaren gingen voorbij. De onrustige tijden die vooral door de opkomst van de oosterburen een stempel drukte op het wereldgebeuren werden in het dorp nauwelijks waargenomen. Alle dagen leken op elkaar. Rekenen, taal, aardrijkskunde. Een trouwmis.

Taal, geschiedenis, rekenen, catechismusvragen over aflaten, invuloefeningen en deelsommen. Tot in de eeuwen der eeuwen. Hij volgde echter nauwgezet de politieke ontwikkelingen en wees voortdurend op het feit dat ook ons eigen land hier wel eens bij betrokken zou kunnen worden. Op de vroege morgen van 10 mei 1940 verschijnt een groot vliegtuig boven het dorp, dat ergens in de polder neerstort. Het is oorlog.

Frans kwam ongeschoren de klas in, dompelde een palmtakje in een schoteltje met wijwater en maakte daarmee kruisen naar alle windstreken. De grote beukenboom op het speelterrein werd voorzien van een houten huisje met daarin een madonnabeeld en er werd afgesproken dat er voor het beeld gedurende de gehele oorlog elke dag gebeden zal worden voor de vrede. De schrik maakte plaats voor pure werkelijkheid. Vol ontroering vertelde hij dat Rotterdam in brand stond en de Koningin naar Engeland was gevlucht.

Als diep gelovig mens spoorde hij de kinderen aan tot meer gebed en het morgengebed op school werd aangepast door de Heilige Maria drie keer aan te roepen als Koningin van de vrede.

Nadat een ieder van de schrik was bekomen telde de week weer ordelijk zeven dagen. Schijnbaar ging enkel in de krant de oorlog verder. Frans volgde de gebeurtenissen echter nauwkeurig en wees zijn leerlingen voortdurend op het gevaar. Hij vertelde over de duizenden vluchtelingen, de ontelbare doden en de aardrijkskundeles kreeg een geheel ander karakter.

De studie voor de Duitse taal werd voor de hoogste klassen al spoedig verplicht gesteld.

Met een hoofd vol tegenstrijdigheden leerde hij zijn leerlingen de taal van de bezetter uit een boekje dat de cynische titel 'Fröhlich Deutsch' droeg.

Aan alles was te merken dat de bezetter het land ten gronde richtte. In 1943 trad hij toe tot het georganiseerd verzet. Toen in het najaar van 1943 de uit Giethoorn gevluchte, en in Ankeveen gevestigde kunstschilder, Bas van Dalen met TBC besmet bleek te zijn, werd hij spontaan opgenomen in de woning van Frans en Rie die hem zeer lange tijd, ondanks de inmiddels zeer schaarse voedselvoorraad, liefdevol verpleegde. In 1944 werd hij wijkcommandant en toegevoegd officier van de Binnenlandse Strijdkrachten. Nimmer liet hij ook maar iets hiervan aan zijn leerlingen merken.

Het was de tijd dat het een gevaarlijk ideaal was, te geloven in de medemenselijkheid van de tegenstander. Het duurde lang, heel lang, voordat iedereen begreep dat de wet van de jungle de plaats had ingenomen van vele vooroorlogse organisaties en verenigingen.

Geheimhouding was een eigenschap van levensbelang. Als gewoon burger merkte je aanvankelijk niets van de vele ondergrondse activiteiten, maar de acties werden steeds gedurfter en openlijker.

Uit de nog aanwezige, geheime oorlogsdocumenten blijkt duidelijk (helaas door enkelen betwijfeld) hoezeer hij bij het georganiseerde verzet betrokken is geweest. Vele jaren na de oorlog vertelde hij eens: „Ik kon het niet langer verdragen om niet daadwerkelijk mee te werken een halt toe te roepen aan de verradelijke nazidenkbeelden, de vele terreurdaden en het onnoemelijke leed dat mensen elkaar aandeden". Vele onderduikers en Joden werden door hem in hun schuilplaats (veelal in de kelder van de school) van voedsel voorzien of naar veiliger oorden gebracht.

Menigmaal stond hij aan de rand van de dood toen hij rustig op zijn fiets met wapens in zijn

linnen fietstassen, afgedekt met boerenkool of andijvie, Duitse en Nederlandse controles passeerden.

Aan vele verzetsdaden gaf hij officieel leiding zoals ondermeer:

- Verspreiding van illegale nieuwsbladen.
- Onderdak verschaffen (of naar veiliger oorden brengen) aan onderduikers en Joden.
- Acties tegen het dienstnemen bij de Nederlandse Arbeidersdienst.
- Instruktielessen over het gebruik van wapens.
- Organisatie dorpswacht tegen nachtelijke razzia's.
- Vervoer van wapens.
- Het weghalen van trotylladingen onder bruggen.
- Bemiddeling bij het vervalsen van persoonsbewijzen.
- Overvallen te Ankeveen en Vreeland.
- Verkenning opstelling stukken geschut op de Crailose heide.
- Organiseren van wapen- en voedseldroppingen.

Neen, beslist geen opsomming van z.g. prestaties, doch deze biografie zou beslist onvolledig zijn wanneer zij niet genoemd werden.

De winter van 1944—45 zal in onze vaderlandse geschiedenis voor altijd geboekt blijven als het tijdperk van kommer en ontbering. In vele delen van het land - vooral in het westen - heerste volstrekte hongersnood die honderdduizenden mensen trof. Velen stierven. De zwarte handel tierde welig. Fabelachtig hoge prijzen, in geld, maar vooral in kostbare (en vaak dierbare) goederen werden betaald voor 'handjesvol' levensmiddelen die thans als 'restjes' dagelijks met tonnen in de vuilnisbakken verdwijnen.

In de winter 1944—45 werd hij voorzitter van het voedselcomité 'Helpt elkander' afdeling Hollands Ankeveen. In deze functie zorgde hij met anderen voor eten voor de bevolking van Hollands Ankeveen. Voedselcommissaris Hr. Mul te Weesp stond bekend als een 'goeie' waardoor

men soms illegaal voor de gewone prijs een koe kon kopen. Deze werd geslacht in een boerderij op het Hollands End om vervolgens te worden uitgepond (bij het pond - 500 gram - verkopen) in de St. Josephschool. De bevolking kon dit vlees dan voor de gewone prijs kopen. Als er een koe uitgepond was moest men 'n nachts de wacht houden, anders was er de volgende morgen niets meer te vinden. Het wachtlopen werd beloond met een portie soepbenen (benen waaruit bouillon getrokken wordt).

Vele, zeer vele nachten bracht hij in deze tijd buitenshuis door om de volgende dag, met de spanningen van de nacht net achter de rug, zijn leerlingen weer de katechismusvragen te overhoren, rekenen, taal en aardrijkskunde te onderwijzen of gewoon invuloefeningen te laten doen.

Alle dagen leken op elkaar. Onzin, elke dag was anders . . . maar wie merkte het! De bevrijding kwam niet onverwachts. Hij had er lange tijd naar toegeleefd. Voor velen duurde het echter te lang . . .

Niet iedereen in het dorp was het met zijn politieke opvattingen over de afgelopen vijf jaar eens en hier en daar bleef er dan ook wat wrok hangen over zijn houding in deze periode.

Frans en zijn vrouw Rie waren blij dat zij het er levend van hadden afgebracht en dankten door een vroom leven God voortdurend dat hun geen haar was gekrenkt.

Gelijk met de bevrijding werd zijn actieve rol bij de Binnenlandse Strijdkrachten beëindigd.

Z.K.H. Prins Bernhard dankte hem in een persoonlijk schrijven „voor de toewijding en de belangrijke diensten welke U ten behoeve van ons land hebt betoond“.

Na de oorlog

Het recht moest zijn loop hebben.

Het spreekwoord en de wet wilde het zo.

Er werden haastig tribunalen samengesteld uit juristen, militairen en mensen uit het verzet.

Op dringend verzoek van de Districts-Militaire Commissaris te Hilversum werd hem verzocht deel te nemen aan de 'adviescommissie voor de zuivering' waarvan de installatie zal plaatsvinden op dinsdag 5 juni 1945 om 12.00 uur in het gemeentehuis van Weesp. Omdat hij beslist onpartijdig wilde blijven weigerde hij aanvankelijk hieraan zijn medewerking te geven, doch door de toenemende druk vanuit het onderwijs, militair gezag en oud-verzetstrijders aanvaardde hij een functie in de commissie. Er werd orde op zaken gesteld. Het gezag werd hersteld en de kwaden werden gestraft. In het herstel van de chaos bleven verkeerde conclusies niet uit en soms zag men de tranen achter de blinddoek van Vrouwe Justitia. Frans corrigeerde menige beoordeling (documenten nog aanwezig) en hielp daardoor verschillende dorps- en streekgenoten die, volgens hem ten onrechte, als 'fout' opgepakt werden.

Toen alle mannen weer in het dorp terug waren herstelde hij zijn koor en al vrij spoedig hoorde men weer het vrome Gregoriaans met zijn eindeloze neumen van Kyrie, Gloria en Credo, tijdens de repetities in de school, uit de openstaande ramen over de Stichtse Kade klinken.

Op de school hing weer, in de schemerige gang, de geur van natte jassen. De klaslokalen roken weer naar stoffig kruit en het nieuw aangepaste rooster hing weer opzij van het schoolbord.

Alle boeken waren nog dezelfde, alleen Fröhlich Deutsch was verdwenen.

Na het speelkwartier moesten de kinderen bij de eerste bel weer een rij vormen en bij de tweede bel gingen zij gezamenlijk naar de verschillende klaslokalen. Weer, opnieuw net als vroeger, net als voor de oorlog. Of niet! De na-oorlogse jaren ontwikkelden zich in een stroomversnelling. Onmiskenbaar waren de verschuivingen in normen en opvattingen in omgangsvormen en leefpatronen. Gezagsverhoudingen in het gezin en op school kwamen onder druk te staan. De

Schoolfoto 1956 - Hoogste klassen op 't voetbalveld achter de school.

jeugd van 'voor de oorlog' was teruggeschoven in de tijd, verbleekt en voor een deel met misnoedige wrevel afgedaan. Hij vertelde mij eens over deze periode: „Het was alsof ik vanuit een sneltrein naar buiten keek. Het landschap veranderde voortdurend. Ik keek er naar en ik besepte gelijktijd dat ik het nooit meer zou terugzien, want de werkelijkheid van morgen zou niet met mijn herinneringen samenvallen”.

De nieuwe tijd

We zijn inmiddels in de jaren vijftig. De jaren waarin de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog in alle verbandingen van de samenleving nog heel duidelijk zichtbaar zijn. De gezinnen zijn groot, de huizen veelal te klein en van slechte kwaliteit. Zomers gaat men nauwelijks met vakantie en het bezitten van speelgoed of een leesboek is een luxe. Jantje krijgt op zijn verjaardag kleren. Het bestaan van velen wordt 'dof' en 'uitzichtloos' genoemd.

Velen (ook bewoners van Ankeveen) vertrekken, om een nieuw bestaan op te bouwen in Canada, Australië of Zuid-Afrika. Nu men niet goed weet wat morgen brengen zal, wordt de opgave om

31-1-1959 - De St. Josephschool.

niet alleen nuttige maar ook gelukkige jonge mensen te vormen des te moeilijker. De conserverende werking van het lager onderwijs is in dit opzicht van grote betekenis. Nieuwe onderwijsmethodes volgen elkaar snel op. Nieuwe leermiddelen worden geïntroduceerd. Zowel het interieur als het exterieur van de Ankeveense St. Josephschool ondergaan de nodige aanpassingen. Het aantal leerlingen neemt gestadig toe. Het lager onderwijs is meer in beweging dan ooit tevoren. Een zekere mate van strengheid is vaak de enige mogelijkheid om met zo'n 35 leerlingen in een lokaal met verschil in vorderingen, aard en zelfstandigheid, enige orde te houden.

Het wordt Frans en zijn mededocenten niet altijd in dank afgenomen, vooral wanneer er, ondanks alle goede wil en uiterlijke blijmoedigheid, af en toe toch iets mis gaat. Wie had er immers talenten genoeg om de taak van hoofdonderwijzer zonder kleerscheuren te vervullen?

Het tempo van de na-oorlogse ontwikkelingen verstoorte langzamerhand de bestaans-continuïteit (het eeuwenlange karakter van de dorpsgemeenschap) zodanig dat het op den duur de samenlevingsvorm zou veranderen. Terwijl Frans op iedere schooldag bij het begin van de lessen aan zijn leerlingen het morgengebed voorlas en op de zaterdagavonden het koor van de kathedraal van Straatsburg, via de ether, met een plechtig en gedragen Ave Verum van Mozart de zondag inluidde, werden de sporen waarmee de nieuwe tijd kwam binnenrijden steeds meer zichtbaar. Zich soms schurend en slijpend aan elkaar, bleef hij zich met zijn leerlingen voortdurend inzetten om ondermeer zijn ideaal naar een een rechtvaardige wereld, waarvoor hij in de oorlog zo gestreden had, gestalte te kunnen geven. Toch kwam het afscheid van de school nog onverwachts. Het onafwendbare proces van de nieuwe tijd had zich eerder aangemeld dan hij had verwacht.

1960 - 'Meester Fennis' in zijn karakteristieke houding voor de klas.

Muzikaal

Op muzikaal terrein heeft Frans veel gepresteerd. Het Ankeveense Martinuskoor genoot in hem niet enkel een energieke maar ook een technische leider.

Ruim 12 jaar was hij penningmeester van de Gooische Korenbond (een organisatie van kerkkoren in 't Gooi).

Hij schreef de tekst van twee kindermissen, waarbij pastoor I.P.J. Kaarsgaren de muziek maakte. Het in de parochiekerk zo graag gezongen St. Martinuslied kwam (zowel tekst als melodie) van zijn hand. De door hem samengestelde tekst van 'Het gebed om vrede' evenals de tekst van een priesterkantate en een kerstcantate, met muziek van componist A. Vis, waren tekens van zijn grote liefde voor kerkmuziek. Zijn muzikaal talent beperkte zich niet tot de kerkmuziek alleen. Hij schreef en componeerde voor bruiloften en partijen, voor een ieder die daar om vroeg. Bij het opslaan van oude schoolschriften blijkt steeds weer hoe vaak hij bezig was tekst en melodie tot een harmonisch samenspel ineen te laten vloeien.

Meer dan ooit liet hij zijn grote genegenheid voor het dorp Ankeveen blijken toen hij zijn 'Ode aan Ankeveen' schreef. De jongens en de meisjes, de kikkers en de knutten, de Dammerkaai en St. Maarten werden door hem in dit lied op een vaardige wijze als de wortels van het moeras samengestengeld.

Het afscheid van de school

Op 1 maart 1965 nam hij afscheid van zijn geliefde St. Josephschool. Zesendertig jaren lang heeft hij zijn beste krachten besteed aan het Ankeveense onderwijs, opdat de jonge mensen uit het dorp niet al te veel zouden verdwalen van de weg naar de toekomst.

De wijze waarop hij dit heeft gedaan kwam sterk tot uitdrukking tijdens zijn afscheidsfeest.

Honderden maakten hun opwachting om 'meester Fennis' te bedanken voor het vele dat hij voor hen heeft betekend. Ontroerende

*De drukbezochte afscheidsreceptie op 1 maart 1965.
Geheel rechts: Frans en Rie Fennis*

momenten met soms een weerzien na vele jaren. De urenlange receptie werd onderbroken door optredens van het accordeonorkest 'The Music Stars' het dameskoor 'Internos', het fanfarekorps 'De Vriendschapskring' en tenslotte een grote muzikale hulde door zijn eigen kerkkoor. Voor zijn verdiensten voor de kerk ontving hij de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice en voor zijn vele verdiensten op het terrein van de kerkmuziek de gouden medaille van de Nederlandse St. Gregorius beweging. „Vele, vele kinderen heb ik moge begeleiden op hun levensweg, doch niet één mocht er de mijne zijn“, waren de emotionele afscheidswaarden van een beminde 'meester Frans Fennis'.

De geschiedenis van Ankeveen

Na 36 jaar onderwijzersschap ging Frans zich wijden aan een van zijn grootste liefhebberijen: de geschiedenis van Ankeveen. Hij richtte de

Ankeveen, zomer 1969. Twee grote beminnaars van Ankeveen op de plek waar eens 'de hut van Neel' stond.
Situatie: Op de Dammerkade, hoek Kromme Googh.
Links: Kees Hagen; rechts: Frans Fennis.

'Historische Kring Ankeveen' op en bestudeerde met enkele vrienden vele oude kaarten en documenten.

Hij zocht naar de oorsprong van het dorp en de naamsverklaring van Ankeveen. Als amateur-historicus kon hij vele uren vertellen over zijn vorsingen. Zijn vrouw vulde hem regelmatig

aan, want ook zij was bijzonder geïnteresseerd in de hobby van haar man. Met het samenstellen van een boek wilde hij geen haast maken . . .

Fleurige bloemen

Helaas verslechterde zijn gezondheid vrij spoedig. Zijn krachten verminderde snel en toen brak de dag aan dat hij niet meer op kon staan.

'Meester Frans Fennis' overleed 28 februari 1971.

Er was een einde gekomen aan het rijke arbeidszame leven van een eenvoudige dorpsonderwijzer. Droom na droom moest hij soms prijsgeven en daar dan maar genoeg mee nemen. Hij heeft geen naam gemaakt, hij werd niet beroemd, toch was het buitengewoon wat hij deed. Bang voor de dood was hij niet. Zijn geloof hielp hem daarbij. Sterven, hield hij zijn leerlingen voor, het moet gewoon. Het hoort er bij. Mens ben je. Er is een tijd van komen en een tijd van gaan.

De schoolkinderen zongen tijdens de plechtige uitvaartmis een van de vele door hem zelf geschreven kindergezangen. Het kerkkoor verzorgde de Gregoriaanse gezangen van de Requiemmis die hijzelf bijna veertig jaar lang meezong en dirigeerde. Het door hem gecomponeerde St. Martinuslied werd op het einde van de kerkelijke plechtigheid door alle aanwezigen staande meegezongen.

Een zwijgende stoet begeleidde hem naar het kerkhof waar nog eenmaal gezongen door zijn kerkkoor het 'In paradisum' over zijn geliefd dorp klonk.

In de lichte winterse nevel lieten zij een zee van fleurige bloemen op zijn graf achter . . .

Jan M. Veenman

LOFLIED OP ANKEVEEN

Tekst en melodie van F. Fennis.

1. Waar Gooi en Vecht het lage land omsluiten
En sloten sling'ren door de weien heen,
Waar workels kwaken, dat je oren tuiten,
Daar ligt ons mooie dorpje Ankeveen.

Refrein:

Mooi Ankeveen met je kikkers en je knutten,
Mooi Ankeveen met je plassen en je riet,
Mooi Ankeveen met je ijsbaan en je prutten,
Mooi Ankeveen jou ter ere klinkt ons lied.

2. Als peer en appel weer hun bruidstooi dragen,
De koekoek roept, de merel juichend fluit,
Dan gaan de jongens 'achter meisjes jagen
En Bruidegom Zon kust Ankeveen tot Bruid.

Refrein:

3. Als j'op het land het gras kan horen groeien,
Als weer de lam'ren stoeien in de wei,
De koeien buiten van genot staan loeien,
Dan zingen alle kind'ren: hei 't is mei.

Refrein:

4. Als weer de witte waterlelies dromen,
De zwemmers duiken van de Dammerkaai
Dan is de zomer in ons dorp gekomen
En geurt het hooi naar Friese Herenbaai.

Refrein:

5. Vergeelt de herfst het riet tot gouden kragen
En volgt de mug de reeds verdwenen knut,
Dan komt al gauw de eerste kermiswagen
En dreunen slagen op het hoofd van Jut.

Refrein:

6. Als van de Meent de Noorderwind komt waaien
En sneeuw het land tot aan de einders dekt,
De stilte luistert naar 't gekras der kraaien,
Dan ligt ons dorp als levenloos gestrekt.

Refrein:

7. Maar hoe de vrieswind ijsig moge gieren
En sloot en plas in harde boeien sluit,
Geen kou weerhoudt dat jong en oud te zwieren
En d'ijsbaan steekt dan al zijn vlaggen uit!
Refrein:

8. En boven 't polderland rijst steeds de toren
En trekt onz' ogen naar de hemel heen.
Sint Maarten drukt zijn ros en ons de sporen
En waakt vol liefde over Ankeveen.
Refrein:

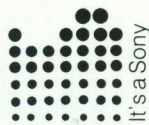
LIED TER ERE VAN SINT MAARTEN

Vlot, veerkrachtig

Tekst en melodie van F. Fennis

1. Sint Maarten met uw hart van goud,
Al zijt ge eeuwen eeuwen oud,
Toch staan ons levendig voor ogen:
Uw offerzin, uw mededogen.
O schutspatroon van onze kerk,
Uw voorspraak maak' ons vroom en sterk.
2. Sint Maarten, die het smeekgebaar
Aanschouwde van den bedelaar
En d'armen man, die stond te beven,
Uw halve mantel hebt gegeven,
Verkrijg ons door uw grote macht
Een hart, dat goed is, warm en zacht.
3. Sint Maarten, krijgsman kloek en sterk
Die strijder werd voor Christus' Kerk
En moedig Christus hebt beleden,
Voor Hem gezwoegd, gepreikt, geleden,
Behoed ons, trouwe schutspatroon,
En leid ons veilig naar Gods troon.
4. Sint Maarten, hoor, hoe blij van geest
Wij zingen op uw jaarlijks feest:
Aan God zij dank voor Zijn ontferming,
U danken wij voor uw bescherming,
Ach, breng ons na deez' aardse reis,
Bij God in 't hemels paradijs.

Audio- en Videotape van Sony

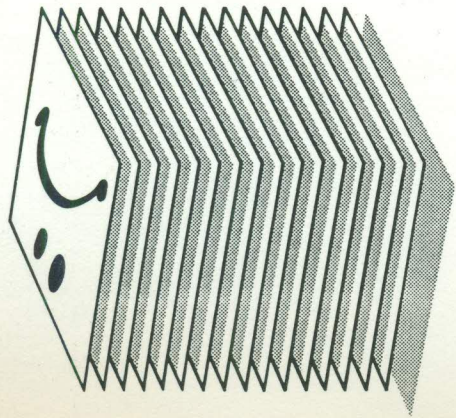
It's a Sony

De nieuwe serie Sony audio- en videotape is het resultaat van de modernste tape technologie ter wereld. In vele tests scoren zij zeer hoog of komen als winnaar uit de bus. Een extra stuk zekerheid als u staat op de beste beeld- en geluidskwaliteit.

Sony Tape, als je niks wilt missen

Sony Tape

Voor de meeste banken ben je gewoon een nummer...

bij de CVB Bank ben je gewoon nummer één!

Sparen bij de Centrale Volksbank is altijd de moeite waard. En dat niet alleen vanwege het ruime spaar aanbod of de aantrekkelijk hoge rente. Bij ons staat serviceverlening hoog in het vaandel. Onze medewerkers geven u graag deskundig advies. Natuurlijk over sparen, maar ook over lenen, hypotheeken, en andere financiële zaken. En als u dat wenst soms ook 's avonds of in het weekend. U ziet, de CVB, net even anders, net even beter.

J.M. Veenman
Van Blarcumlaan 11
Ankeveen
Tel: 035-61342

De Centrale Volksbank, daar voelt u zich thuis.

Centrale Volksbank